

Sayın velilerimiz;

Okul öncesi ve ilkokul dönemi, öğrencilerin okulla bağ kurdukları, sosyalleştikleri ve dünyayı tanıyıp öğrenmeye başladıkları yerdir. Elbette her anne/baba çocuğunun başarılı olmasını ister. Başarı ise sadece ders çalışarak özetlenebilecek kadar basit bir kavram değildir. Bunlara ek olarak başarı; sağlıklı olmak, dikkat becerileri, kendine ve dünyaya karşı olumlu algı, motivasyon gibi pek çok parçayla ilgilidir. Bu nedenle, bu parçaları geliştirebilmek ve öğrencilerimizi daha mutlu ve başarılı hale getirmek için sizlere rehberlik servisi olarak birkaç önerimiz olacak.

- ✚ Çocuklar sadece “akademik başarılarından” ibaret değildir. Hepsinin birbirlerinden farklı alanlarda iyi oldukları, başarılı hissettikleri konular vardır. İlgileri ve yetenekleri bu dönemde ortaya çıkacak ve gelişecektir.
- ✚ Çocukların büyümesinde ve öğrenmesinde bireysel farklılıklar vardır, **her biri farklıdır**. Bu nedenle çocuklarınızı diğer çocuklarla kıyaslamak fayda getirmediği gibi, onun kişiliğine de zarar verir. İçinizden onu kıyaslamak geçtiğinde; kendinizi onun yerine koyun. O, sizin anne/babalığınızı başkalarıyla kıyaslasa nasıl hisseder ya da tenki verirdiniz?
- ✚ Çocukların fiziksel olarak bakım ihtiyaçları olduğu gibi, **psikolojik ihtiyaçları** da vardır. Onlar da tıpkı bizler gibi beğenilmek, onaylanmak, güvende olduğunu hissetmek, güçlü olduğunu hissetmek isterler. İhtiyaçlarımız aynı olsa da çocuklar bunları ifade etmek konusunda henüz doğru/yanlış öğrenme aşamasındadırlar. Bu nedenle bu ihtiyaçlarını size farklı davranışlarla göstermeye çalışıyor olabilirler. Acılarını, üzüntülerini öfkeyle; ya da size karşı kızgınlıklarını ödev gibi sorumluluklarını erteleyerek göstermek istiyor olabilirler. Bu nedenle her zaman kendinize sorun; “Çocuğumun şu an ihtiyacı ne ki böyle davranıyor?”
- ✚ Çocukların **iletişim kurmaya ihtiyaçları** vardır. Ancak unutmayın, iletişim tek yönlü değildir. Karşılıklı cevaplara ve saygıyla dinlemeye dayalıdır. İletişim sadece kendi duygu ve düşüncelerinizi çocuklara aktarmak değil, onların dünyasında size ne kadar basit ya da anlamsız gelse de saygıyla onlar için anlamlı olan şeyleri dinlemeyi içerir. Bizim onları dinlemeden, dünyayı nasıl algıladıkları, onları nelerin sevindirip nelerin üzdüğü, bugün neler hissettiği gibi konularda sadece kendimizce yorumumuz olabilir. Ancak anne/baba olarak bize lazım olan onların cevaplarıdır. Onların cevapları üzerinde çalışmalı, değerleri, doğru ve yanlış öğretmek onları güçlü bireyler olarak yetiştirmeyi amaçlamayı bekleriz.
- ✚ Değişim, gelişim ve öğrenme bazen sancılı süreçler olabilir. Elbette hepimiz öncelikli olarak onların kendilerini iyi hissetmelerini isteriz ancak kısa sürede kendini iyi hissetmeleri yerine uzun sürelerde daha güçlü bir insan yetiştirmek amacımız olduğunda gelişim görevlerini yerine getirmek ve zor zamanlarda **sabırla** onların yanında ve destekçisi olmak, anne/babalığın hayat boyu devam edecek görevlerinden biridir.
- ✚ “Çocuktur” diyerek geçiştirmeyin. Çocuklar davranışları, amaçları, duyguları sezme konusunda bizden daha gerçekçi ve başarılıdırlar, ancak bunları ifade etmek konusunda henüz yolun başındalar. Bu nedenle onların yanlarında; okul, eğitim, gelecek, ölüm, ahlak gibi önemli konularda konuşurken ya da fikrinizi söylerken dikkatli davranın. Sizin dışınızdan söylediklerinizi, onlar iç sesleri olarak kayıt eder ve ona göre davranırlar. **Onlara bir “yetişkin” gibi saygıyla davranırsak, onu bir “yetişkin” olarak yetiştirmeye başlarız.**
- ✚ Okullar, çocukların kendisi dışında çocukların da var olduklarını, kendi haklarının olduğunu ancak sınırsız olmadığını, başkalarının da haklarının olduğunu ve **sınırları** öğrendikleri yerlerdir. Okul ve sınıf kuralları, bu amaçla oluşturulur ve öğrencilerin öğrenme sürecine katkı yapması beklenir. Bu kurallardan sadece okulda değil, evde ya da diğer çevrelerinde de uyulduğunda onu geliştirebilecek kuralların okul dışında da desteklenmesi ve tutarlılığı onları daha kolay kazanmasını sağlayacaktır. Bu kuralları bilmek ve okul/aile tutarlılığı sağlamak onları geliştirir.
- ✚ Tıpkı okul ve sınıfta olduğu gibi, evde de kuralların ve rutinlerin olması çocukları rahatlatır. Burada önemli olan nokta ise, **kuralların sadece yetişkinler tarafından çocuğun hiçbir şekilde görüşü alınmadan konulmaması gerektiğidir**. Kuralları koyarken çocukların ihtiyaçlarını ne kadar göz ardı

ederseniz, kurallar o kadar çabuk bozulacaktır. Çocuklar kendilerini evin bir parçası olarak, bir güç olarak hissetmek isterler. Kurallar oluşturulurken onların fikirlerini almak hem bu açıdan önemlidir; hem de kendilerinin oluşturdukları kurallara uymak için daha çok çaba sarf etmeye çalışırlar. Bu dönemde evle ilgili oluşturulacak konular şu şekilde sıralanabilir; uyuma zamanları, sabah uyanma ve varsa kahvaltı zamanları, yemeklerden öncesi ve sonrasındaki hijyen uygulamaları, ödev zamanları, dışarıda ya da evde etkinlik zamanları, kitap okuma zamanları, evin/odanın düzeni, okul eşyaları başta olmak üzere eşyalarının bakım sorumluluğu, zaman yönetimi, teknolojik aletlerle meşguliyet süresi.

- ✚ Kuralları koymak her ne kadar işin en zor kısmı gibi görünse de aslında bu sadece başlangıçtır. **Bundan daha önemli olan kuralları uygulamakta ev içinde yaşanan tutarlılıktır.** Çocuklar tutarlı olmayan kuralları sezmede başarılıdırlar ve test etmeyi severler. Ona bakım veren herkesin bunun farkında olması ve kurallara ev olarak uyulması önemlidir. Evde bir kişi kuralları uyguluyor, diğerleri çocuğa üzülmesin diyerek ayrıcalık tanıyor ise çocuk o kuraldan vazgeçecektir. Bu nedenle kurallara öncelikle sizin uymanız ve takip etmeniz önemlidir.
- ✚ Çocuklara olumlu davranışlar kazandırmak istiyorsak, **onların “duyduklarından” çok “gördüklerini” yapmaya hazır olduklarını bilmeliyiz.** Bizim sorumluluklarımızı yerine getirme şeklimiz, konuşma biçimimiz ve seçtiğimiz kelimeler, insanlara ve evdeki diğer bireylere yaklaşım tarzımız, öfke ve stresle baş etme biçimimiz ve böyle zamanlarda neler yaptığımız, teknolojik aletlerle ilişkimiz... Hepsi ona model olma potansiyeline sahiptir. Bu nedenle önce kendimizi bu konularda gözlemeli, eksikler varsa düzeltmek için çabalamalı ve gerekirse profesyonel bir yardım almalıyız. **Ne tavsiye verirsek verelim, dinlediklerinden çok onlar gördükleriyle “bizim gibi” yapmaya çalışacaklar.** Bu yüzden anne/babalık mesaisi hiç bitmez ve sorumluluğun farkında olmak bizi de geliştirir.
- ✚ Çocukların son dönemde **teknoloji** ile ilişkileri artmış durumda görünüyor. Rengarenk renklerin, grafiklerin, karakterlerin ve başarıma hissini sadece onların değil, bizim de dikkatimizi çekmesi son derece normal. Bu, onların tümüyle teknolojiye bağımlı oldukları anlamına gelmiyor. Ancak bu dönemde kontrol edilmeyen olumsuz teknoloji kullanımı ve sınırsız süreli erişim, ileride onların teknolojiye bağımlı olmaları riskini taşıyor. Bu nedenle, oynadığı oyunların ya da izlediği şeylerin yetişkin olarak farkında olmamız, şiddet/zorbalık içermemesine dikkat etmemiz, çevrimiçi olmamasına (yani ebeveyn kontrolü olmadan çocuğun tanımadığı kişilerle oyunda iletişim kurmamasına) dikkat etmemiz ve günümüzün neredeyse tümünü kapsamamasına engel olmak adına süre sınırını çocukla birlikte belirlemek, **bağımlılık potansiyelini azaltacaktır.** Ayrıca, çocukların hangi ihtiyaçları nedeniyle teknolojiyle fazlaca zaman geçirdiklerini sorgulamak, ihtiyaçlarını teknoloji dışındaki etkinliklerle karşılaması adına ona yardımcı olmak ve alan yaratmak da onları teknolojinin olumsuz etkisinden koruyacaktır.
- ✚ Çocuklara yöneltilen her türlü şiddet, onları istismar etmek ve onları yaralamak demektir. Onlara vurmak, darp etmek, hakaret etmek, küfür etmek ya da bakımdan mahrum bırakmak **yasal olarak suçtur.** Çocuklarınızın da hakları olduğunu, onların da duyguları ile bir birey olduğunu unutmayın ve gerekli ise öfkenizi ve stresinizi yönetmek için psikolojik destek almaya çabalayın.
- ✚ İhtiyaç duyduğunuzda, sınıf öğretmeninizle iletişim kurarak rehberlik servisi ile görüşebilirsiniz.

Çocuklarımızın gözlerindeki hayat ışığıyla, mutlu yarınlar yaratmak dileğiyle.